

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Nunquam fidendum esse in certamine castitatis, & omnem occasionem
libidinis tollendam cap. liiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

non mouetur non proficit, saxeus plane est, ac ferreus,
 & totius prorsus humanitatis immunis, & expers. At
 qui secum diuina suffultus gratia tallia, frequenter, pie, &
 fideliter meditabitur, discet is abnegare planè semetip-
 sum & reiectis turpibus desyderiis crucem portare post
 Iesum, & ad illius pedes lachrymas spargere, ut unà cū
 Magdalena possit, & ipse suis peccatis ueniam impetra-
 re. Quicumque enim dulcissimo Iesu Christi amore
 flagrat impuro mulieris amore minime capiatur. Eco-
 quid nā prodesse potest cuiquam castitas nisi, uel quo-
 ta parte in amore respondeat, ei qui nos tantopere dile-
 xit, ut quum posset non mori, seipsum ultro obtulerit ne-
 ci pro nobis? Superare quidem ardorem libidinis possunt
 sunt plerunque & mali: dum aut metu, aut pudore,
 aut alicuius incommodi gratia sese continent: at uero
 nihil in ea re tam curare, quam Christi honorem: & pro-
 eius tantum amore se continere a uoluptatibus, id so-
 lum est eorum, qui boni sunt, & qui Christum omni af-
 fectu, & intima dilectione sequuntur: & toto corde, &
 omnibus uiribus Deum amant, rite fideliterque con-
 lentes.

Nunquam fidendum esse in certamine casti-
 tatis & omnem occasionem libidinis
 tollendam. Cap. LIIII.

ID tandem (ne curiosus interim de singulis pertra-
 ctemus) in uniuersum moneam: ut nulla prorsus
 cauendi dimittatur occasio: & ut omnis tollatur
 opportunitas peccandi, etiam si minima esse uidea-
 tur. Nihil, n. tuto in hoste despicitur: quoniam fieri cōsue-
 uit, ut euadat ille, contemptu, & negligentia nostra supe-
 rior: Martem propterea semper incertū, & dubiū euen-
 tum belli uulgo dicimus: nam constat iam spoliantem
 & exultantē uictorē sapius eueri, percelliq; ab abiecto,

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

Facilior est planè cautio, ubi apparet manifesta formido:
& ubi hostis aperta oppugnatione grassatur, quam quum
lateat apparatus, & contemnentis nihil uereamur ad-
uersi. Tutissimū propterea fertur exercitui iter esse, quod
idem est suspectissimū: quoniam metus præstat ut ni-
hil temere fiat, quod dolo aliquo improviso possit in-
tercipi: securitas autem, dum nihil timetur, præcipitat in
cautos sæpe in insidias. Per Syrtis, ac inter Scyllam, &
Charybdim, nobis enauigandum est: & iccirco palinur-
ia usquequaq; peritia necessaria. Quinetiam ubi trans-
quilla, & tuta uidentur, ibi multo magis cauere oportet,
ne forte obrepens prænimia securitate somnus, ut olim
palinurum, ita & nos in ipsa tranquillitate deiciat. De quo
egregius poeta,

O nimium cœlo, & pelago confise sereno.

Nudus in ignota Palinure iacebis harena.

Amanda quidem multum tranquillitas est: sed multo ma-
gis timenda repentina procella nam sicut illa potest ob-
lectare bigilantem, sic ista facile potest obruere dormien-
tem, quum soleat euentre, ut quem alias cautus metus in
tempestate seruauerit: hunc nimia securitas in tranquilli-
tate deiecerit: & qui borea furente constiterat, blandiente
aurâ submergatur. Summopere ergo cauendum est no-
bis etiam in qualibet ætate, & in quouis loco: & quocū-
que nomine, aut honore censemur: ne subitus turbo, aut
improvisa tempestat nos imparatos offendat: neue qui
modo quasi portum tenentes lætum celeuma, canebam-
mus, subito mutatis uentis, & turbata maris facie, nimo-
bosis pereamus procellis. Vita quippe nostra est sicut
nauis, quæ in medio pelago asidue, & uentis, & flucti-
bus agitatur: & propterea nunquam adeo tuta, & firmâ
credenda tranquillitas est, ut peruigili gubernatoris cura
non egeat: nam sæpe accidit, ut nauis quæ multis antea
in periculis seruata est, ac centies tuto mare pertrâsit, unô
denique procellæ furentis impulsu, uel prope portum,

uel iuxta littus frangatur. Nusquam igitur sibi quisquam
 confidat, uel quod prouecta iam sit ætate, uel quod aliquandiu
 suos ita affectus domuerit, ut sibi iam parere uideantur.
 Audiamus quæso quid de hoc asiduo, ac naturali con-
 cupiscentiæ impulsu dicat Augustinus in his, quæ con-
 tra Iulianum hæreticum elegantissime scripserat. Nescio
 (inquit) quomodo etiam castæ animæ in turpes labun-
 tur assensus, quæ si imputaret altissimus, quis uiueret ca-
 stus: Hoc ergo malum cur non extirpatur de continen-
 tium carne sanctorum. Cur non totum opere mentis au-
 fertur & reliqua. Deinde subdit. Sed quia in ista humana
 miseria peior hostis est cauenda superbia, ideo nimirum
 non penitus extinguitur in carne continentium sanctorum
 ista concupiscentia, ut dum pugnatur aduersus eam, pe-
 riculorum suorum animus admoneatur, ne securus infle-
 tur, donec humana fragilitas ad tantam perfectionem per-
 ueniat sanctitatis, ubi nulla putredo lasciuie, nullus tumor
 superbiæ formidetur. Hactenus ille. Nunquã ergo euen-
 turum speres, ut bona fide obtemperet caro spiritui: aut
 appetitus rationi. Nam sicut tigrides, atque leones: et eius-
 modi feræ belluæ, & si cæcures usu fiant, hominem tamẽ
 semper infensum habent: ita pariter caro ipsa spiritum
 semper habet inimicum: et licet hæc quidem contu-
 bernio hominum uideatur interdum remittere furorem,
 nunquam tamen ingentiam exultant feritatem: quin, quã
 minime expectaueris, exasperata re quapiam, ad ingeo-
 nium redeant suum. Idem etiam formidandum est de
 affectibus carnis sensui semp, & spiritui rebellibus, & in-
 festis. Quidnam quæso truculentius, atque imperiosius
 in nomine, quã propria concupiscentia, & libido? Quid
 fallacius uoluptates? Quid insidiosius uenere? Quid ue-
 ro econuerso carne ipsa ad resistendum fragilius? Quid
 iactura animæ grauius, si euenerit, ut uincamur? Quid
 æterna felicitate præciosius, pro qua certamus? Circũ-
 lustrandum est ergo undiq; in tanto discrimine diligenter

Lib. 4. c. 2.

1. 019
2. 102. 1

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

& rimanda longe, lateque omnia, ante, & post, intus for-
 risque superne, & inferne dextra leuacq, si quid sit, quod
 obfistere, & quod obesse possit: atque ueluti in instru-
 ta acie, adhibere omnes machinas, strictisque semper
 astare mucronibus, & tam in induciarum tēpore, quā
 bellorum, uicinitatem, ac reconciliationem hostis sem-
 per habere suspectam, atque quadrato agmine incedere
 perinde atque si ab omni parte hostilis impetus formida-
 retur. Nunquam enim imperator egregius ita paci cre-
 dit, ut de bello interim non cogitet, & paratus non sem-
 per existat. Cæterum nullus apparatus, nulla arma, aut
 præsidia potiora sunt in eiusmodi certamine, quā timor,
 & fuga, cum sapientia. In aliis præliis dedecori est
 timere, aut fugere hostē, at in hoc summa gloria est exi-
 stimanda: quando sic timentes opportuna fuga foem-
 nea blandimenta superamus. Sic enim scriptum est. Sap-
 piens timet, & declinat à malo: stultus transilit, & confu-
 dit. Et Apostolus, Fugite, inquit, fornicationem. Quibus
 uerbis docet huiusmodi tentationem fuga potissimum
 superari.

Pro. 14
 1. Cor. 6

Quando tutum se possit homo existimare à
 concupiscentia carnali. Cap. LV.

Securitatē autem à periculo concupiscentiæ carna-
 lis, & ueræ, puræque castitatis, inditium, ex facundis-
 mi Casiani assertionē, id erit tandem: quum eouesp-
 profecerit quis instabili proposito castitatis, ut nulla etiā
 libidinis imago, nec quidem per somnium, quietenti oc-
 currat amplius: & per uigiliā nullus concupiscentiæ mo-
 tus titillet: mensq; ab omnibus carnis illecebris libera sit
 ac prorsus ab omni desiderio, ac cogitatione ueneris a-
 liena. Nam licet ad plenam peccati noxam talis cōmo-
 tio non imputetur: tamen quum adhuc per fallaces ima-
 gines, aut per insurgentes motus, nos interpellat, tētatio,